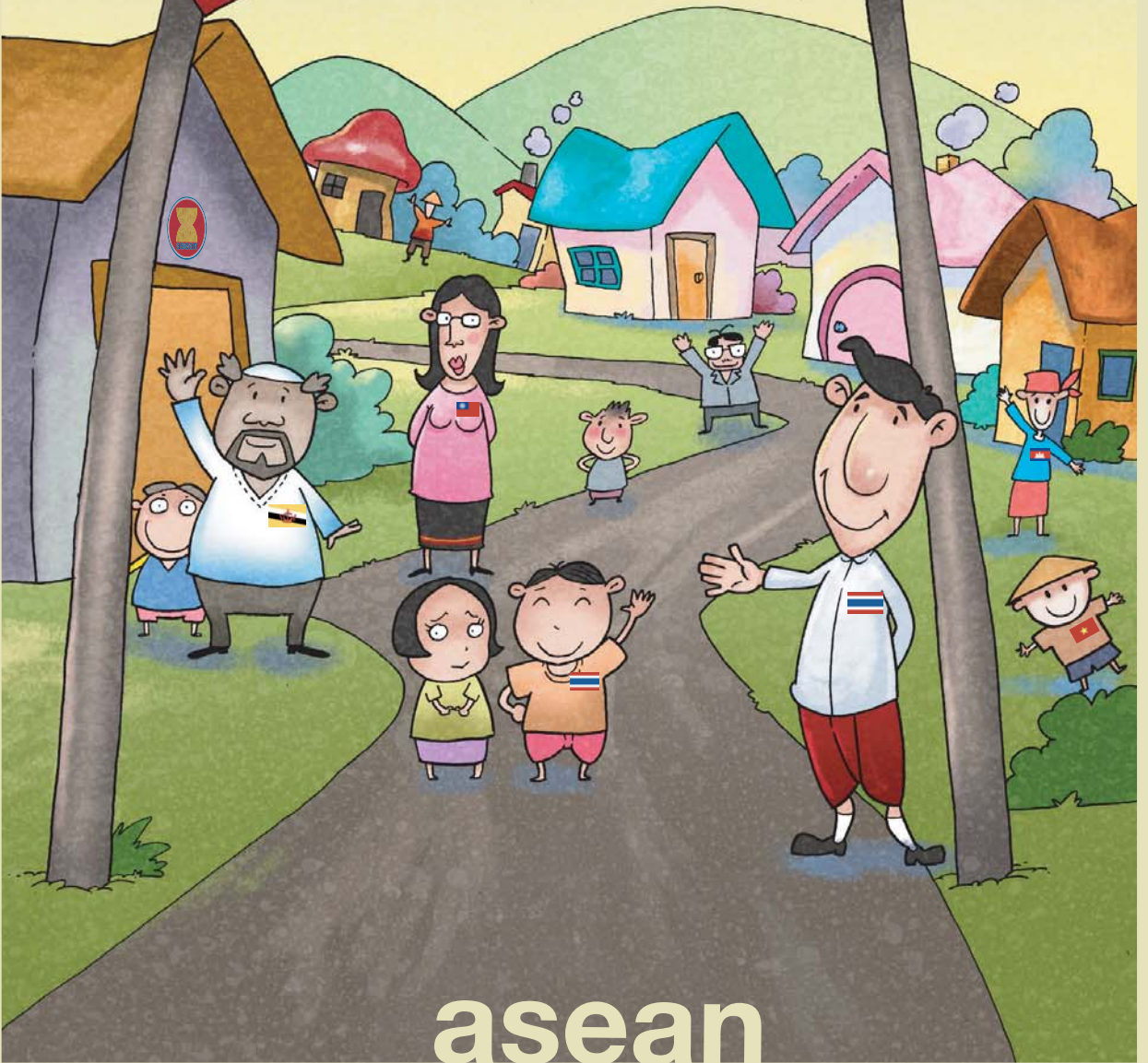

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ

asean

มารู้จักอาเซียนกันเถอะ

จัดทำและเผยแพร่โดย กรมอาเซียน

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2643 5000 ต่อ 4422
โทรสาร 0 2643 5215

บทความ กรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ

รายนามผู้จัดทำ

นายวิฑูรย์ ศรีวิหค	- อธิบดีกรมอาเซียน
นายมนัสวี ศรีโสดาพล	- รองอธิบดีกรมอาเซียน
นายอรรถยุทธ ศรีสมุทร	- รองอธิบดีกรมอาเซียน
นายเชาวฤทธิ์ สาลิตุล	- ผู้อำนวยการกองอาเซียน 4
น.ส.สิรินทร์ สุรทินนท์	- เจ้าหน้าที่การทูต 6
นายเสก นพไธสง	- เจ้าหน้าที่การทูต 6
นายภาณุทัต ยอดแก้ว	- เจ้าหน้าที่การทูต 5
นายณัฐวุฒิ มะลิสวรรณ์	- เจ้าหน้าที่การทูต 5
เรือตรีปิยะพันธุ์ อติแพทย์	- เจ้าหน้าที่การทูต 5
น.ส.กมลวรรณ ศรีโพธิ์ศิลป์	- เจ้าหน้าที่การทูต 5

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2551
จำนวนพิมพ์ 10,000 เล่ม
ISBN 978-974-7709-48-3
ภาพประกอบ นายณัฐพล ธรรมเจริญ

หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมอาเซียน

จัดพิมพ์โดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอราวัณการพิมพ์
224, 226, 228, 230, 232 ซอย 84 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0 2424 7848-50
โทรสาร 0 2423 0964

คำนำ

หนังสือ “**มารู้จักอาเซียนกันเถอะ**” จัดทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงความเป็นมา พัฒนาการ และความร่วมมือต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ผ่านคำถาม 55 ข้อ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความสำคัญขององค์กรแห่งนี้ และเข้าใจถึงความ เป็น “**อาเซียน**” องค์กรอันเก่าแก่และมีความสำคัญมากที่สุดสำหรับภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

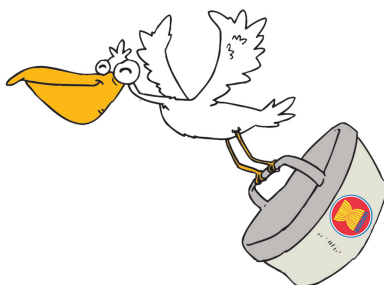
ในปี 2551 นี้ ประเทศไทยจะรับหน้าที่ประธานอาเซียนต่อจากสิงคโปร์ ท่ามกลางช่วงเวลาสำคัญที่อาเซียนกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่การเป็นองค์กรความร่วมมือที่มีสถานะทางกฎหมาย มีกฎระเบียบกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน ภายใต้กฎบัตรอาเซียนที่ผู้นำอาเซียนได้ลงนามไปเมื่อปลายปี 2550 ที่สิงคโปร์

ตลอดปี 2551-2552 ไม่เพียงแต่ไทยต้องเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำอาเซียน และการประชุมระดับรัฐมนตรีไปถึงการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ยังมีกิจกรรมต่างๆ มากมายจะเกิดขึ้นในประเทศไทยตลอดช่วงเวลาสำคัญนี้ ประกอบกับในปัจจุบัน เรามี ดร.สุรินทร์ ทิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียนซึ่งเป็นคนไทย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะเปิดโอกาสให้เราได้ใช้ศักยภาพของประเทศไทยในการส่งเสริมบทบาทของประเทศไทย ในอาเซียนได้เป็นอย่างดี

การจัดทำหนังสือ “**มารู้จักอาเซียนกันเถอะ**” เป็นหนึ่งในโครงการของ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ต้องการจะเผยแพร่ความรู้อและความเข้าใจเกี่ยวกับ “**อาเซียน**” ในหมู่ประชาชนชาวไทยเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็น “**เจ้าภาพ**” และเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนต่อไปในอนาคต

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะ เป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน และช่วยในทุกๆ การ รู้จัก “**อาเซียน**” ของเราดีขึ้น

กรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	(1)
1. อาเซียนมีสมาชิกกี่ประเทศ และมีประเทศใดบ้าง	1
2. อาเซียนก่อตั้งเมื่อไหร่ ประเทศไหนบ้างที่ร่วมก่อตั้ง	1
3. ทำไมถึงจำเป็นต้องตั้งอาเซียน	2
4. ประเทศสมาชิกใหม่เข้าร่วมกับอาเซียนเมื่อใด	2
5. อะไรคือความสำเร็จของอาเซียน	3
6. กฎบัตรอาเซียนคืออะไร	3
7. อาเซียนจำเป็นต้องมีกฎบัตรหรือไม่	4
8. กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างไร	5
9. กฎบัตรอาเซียนจะเสริมสร้างกลไกการติดตามความตกลงต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมได้อย่างไร	6
10. กฎบัตรอาเซียนจะช่วยให้อาเซียนเป็นประชาคมเพื่อประชาชนได้อย่างไร	6
11. ทำไมจึงจำเป็นต้องสร้างประชาคมอาเซียน	7
12. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน คืออะไร และมีเป้าหมายอย่างไร	8
13. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคืออะไร มีเป้าหมายอย่างไร และไทยได้ประโยชน์อย่างไร	9
14. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คืออะไรและมีเป้าหมายอย่างไร	10
15. หลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน (Principle of Non-Interference) คืออะไร	11
16. ทักษะของอาเซียนในเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างไร	12
17. ทักษะของอาเซียนต่อประเด็นประเทศพม่า	12
18. อาเซียนทำอะไรบ้างเพื่อสนับสนุนสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค	13
19. อาเซียนเป็นพันธมิตรทางการทหารหรือไม่	14
20. การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกคืออะไร	14
21. สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำคัญอย่างไร	15
22. สนธิสัญญาว่าด้วยความปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คืออะไร ทำไมจึงต้องมีสนธิสัญญานี้	16

23.	อาเซียนจัดการกับกรณีการอ้างสิทธิเหนือบริเวณทะเลจีนใต้ได้อย่างไร	16
24.	อาเซียนเพิ่มการจ้างงานและแก้ไขปัญหาคาขาดทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร	17
25.	อาเซียนลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกก่อตั้งและประเทศสมาชิกใหม่อย่างไร	17
26.	ประเทศสมาชิกอาเซียนมีมูลค่าการค้าระหว่างกันจำนวนเท่าใด	18
27.	อาเซียนส่งเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในภูมิภาคได้อย่างไร	18
28.	อาเซียนส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอย่างไร	19
29.	อาเซียนส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอย่างไร	20
30.	อาเซียนป้องกันผลกระทบระดับของโรคติดต่อในภูมิภาคอย่างไร	20
31.	อาเซียนแก้ปัญหาคารก่การร้ายสากล อาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาสุขภาพจิตร่วมกันอย่างไร	21
32.	อาเซียนจัดการกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติร่วมกันอย่างไร	22
33.	อาเซียนส่งเสริมและปกป้องสิทธิสตรีอย่างไร	22
34.	อาเซียนอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคอย่างไร	23
35.	อาเซียนส่งเสริมให้เยาวชนในภูมิภาคมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอย่างไร	23
36.	อาเซียนมีวิธีการทำงานเพื่อติดตามและผลักดันความร่วมมือต่างๆ อย่างไม่	24
37.	อาเซียนมีระบบการตัดสินใจอย่างไร	25
38.	อาเซียนมีสำนักเลขาธิการหรือไม่ ถ้ามี ตั้งอยู่ที่ไหน	26
39.	ธงอาเซียนและสัญลักษณ์ของอาเซียนมีความหมายอย่างไร	26
40.	สำนักเลขาธิการอาเซียนมีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานจำนวนกี่คน มีวิธีการคัดเลือกและการแต่งตั้งกันอย่างไร	27
41.	สำนักเลขาธิการอาเซียนได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างไร	27
42.	ภาษาทางการของอาเซียนคือภาษาอะไร	28
43.	อาเซียนเกี่ยวข้องกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างไร	28
44.	กรอบการหารือและระบบประเทศคู่เจรจาของอาเซียนคืออะไร	29
45.	อาเซียนมีประเทศคู่เจรจาที่ประเทศ	29
46.	อาเซียนทำงานร่วมกับสนประชาชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่	30
47.	อาเซียนมีความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียหรือไม่	31
48.	ไทยมีบทบาทด้านการเมืองและความมั่นคงในอาเซียนอย่างไร	31

49. ไทยมีบทบาทด้านเศรษฐกิจในอาเซียนอย่างไร	32
50. ไทยมีบทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียนอย่างไร	32
51. ไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกอาเซียนอย่างไรบ้าง	32
52. อาเซียนส่งเสริมการค้าหรือกับสมาชิกอาเซียน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างไรบ้าง	33
53. เราจะมีส่วนช่วยสร้างประชาคมอาเซียนได้อย่างไร	34
54. เรามีสมาคมอาเซียนในประเทศไทยหรือไม่	34
55. เราจะเรียนรู้เรื่องอาเซียนเพิ่มเติมได้จากที่ไหน	35
ข้อมูลประเทศสมาชิกอาเซียน	36

1. อาเซียนมีสมาชิกกี่ประเทศ และมีประเทศใดบ้าง

อาเซียนมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

2. อาเซียนก่อตั้งเมื่อไหร่ ประเทศในบ้างที่ร่วมก่อตั้ง

อาเซียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 นัยการลงนามในปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Declaration of ASEAN Concord) หรือที่รู้จักอีกชื่อหนึ่งว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) โดยรัฐมนตรีจาก 5 ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากอินโดนีเซีย ตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจากมาเลเซีย นางนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากฟิลิปปินส์ นายเอส ราซาร์ตันัม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากไทย

3. ทำไมถึงจำเป็นต้องตั้งอาเซียน

ประเทศผู้ร่วมก่อตั้งเห็นว่าการตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคน่าจะมีส่วนช่วยป้องกันการเกิดความขัดแย้ง และส่งเสริมการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับอาเซียน 7 ประการ ได้แก่

1. ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค
3. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทาศาสตร์ และด้านการบริหาร

4. ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย
5. ส่งเสริมความร่วมมือในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การค้า การคมนาคม การสื่อสาร และการปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต
6. ส่งเสริมการมีนัยสำคัญทางการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
7. ร่วมมือกับองค์การระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศ

4. ประเทศสมาชิกใหม่เข้าร่วมกับอาเซียนเมื่อใด

นัยของการจัดตั้งอาเซียน

เมื่อ 8 สิงหาคม 2510
อาเซียนเปิดรับสมาชิกใหม่
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เป็นระยะ โดยบรูไนดารุสซาลาม
เข้าเป็นสมาชิก เมื่อ 7 มกราคม

2527 เวียดนาม เข้าเป็นสมาชิก เมื่อ 28 กรกฎาคม 2538 ลาวและพม่า เข้าเป็นสมาชิก เมื่อ 23 กรกฎาคม 2540 ขณะที่กัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก เมื่อ 30 เมษายน 2542

การเข้าร่วมของประเทศสมาชิกใหม่เหล่านี้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียน ซึ่งระบุไว้ว่า อาเซียนพร้อมรับทุกประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่พร้อมที่จะรับเป้าหมาย หลักการและวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นสมาชิก

5. อะไรคือความสำเร็จของอาเซียน

นับแต่ก่อตั้ง ประเทศสมาชิกอาเซียนพยายามส่งเสริมการปิดม่านในบรรทัดฐานร่วมกัน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างกันมีส่วนช่วยป้องกันความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค ทำให้ไม่มีสงครามระหว่างกัน และยังประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้อาเซียนเป็นเวทีที่ประเทศมหาอำนาจหลายประเทศเข้าร่วมหารือในฐานะประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partnerships) รวมทั้งมีความร่วมมือในกรอบความร่วมมืออาเซียน+3 (ASEAN Plus Three) ด้วย นอกจากนี้อาเซียนยังสร้างเวทีหารือด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งเป็นเพียงเวทีเดียวในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกผ่านการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum – ARF หรือ เออาร์เอฟ) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit)

อาเซียนได้วางรากฐานของการบูรณาการทางเศรษฐกิจในภูมิภาคโดยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) และยังมีข้อตกลงอื่นๆ ทั้งในอาเซียนเองและกับประเทศคู่เจรจา เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดต่อประชาคมโลก ส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง และความร่วมมือสาขาอื่นอีกมากมาย ตลอดจนส่งเสริมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันให้เกิดขึ้นในภูมิภาค

6. กฎบัตรอาเซียนคืออะไร

กฎบัตรอาเซียนคือธรรมนูญของอาเซียนที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบกฎหมาย ตลอดจนโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากการประมวลสิ่งที่ถือเป็นดำเนินม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการสำหรับการสำหรับประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้นพร้อมกับกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรสำคัญในอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นไปของโลกปัจจุบัน โดยมีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

8. กฎบัตรอาเซียนช่วยให้อาเซียนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้อย่างไร

มีข้อกำหนดใหม่ๆ มากมายในกฎบัตรอาเซียน ที่จะช่วยปรับปรุงโครงสร้างการทำงานและกลไกต่างๆ ของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหา เช่น

1. กำหนดให้เพิ่มการประชุมสุดยอดอาเซียน จากเดิมปีละ 1 ครั้ง เป็นปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้นำ มีโอกาสหารือกันมากขึ้น พร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึง เจตจำนงทางการเมืองที่จะผลักดันอาเซียนไปสู่ การรวมตัวกันเป็นประชาคมในอนาคต

2. มีการตั้งคณะมนตรีประจำประชาคมอาเซียนตามเสาหลักทั้ง 3 ด้าน คือ การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อกำหนดทิศทางและ ประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานของแต่ละเสาหลักมีเอกภาพมากขึ้น

3. กำหนดให้ประเทศสมาชิกแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำอาเซียนไปประจำที่ กรุงจาการ์ตา ซึ่งไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจแน่วแน่ของอาเซียนที่จะ ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อมุ่งไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต แต่ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปร่วมประชุมและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ประสานงานระหว่างประเทศสมาชิก

4. หากประเทศสมาชิกไม่สามารถตกลงกันได้โดยฉันทฉันทมติ ให้นำใช้การ ตัดสินใจรูปแบบอื่นได้ตามที่ผู้นำกำหนด

5. เพิ่มความยืดหยุ่นในการตีความหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน โดยมี ข้อกำหนดว่า หากเกิดปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของอาเซียนหรือเกิด สถานการณ์ฉุกเฉิน ประเทศสมาชิกต้องหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา และกำหนดให้ ประธานอาเซียนเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

6. กฎบัตรอาเซียนจะนำสถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนในฐานะองค์การระหว่าง รัฐบาล ในการมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับความร่วมมือ ที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในอนาคต

9. กฎบัตรอาเซียนจะเสริมสร้างกลไกการติดตามความตกลงต่างๆ ให้มีผลเป็นรูปธรรมได้อย่างไร

กฎบัตรอาเซียนสร้างกลไกตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตามความตกลงต่างๆ ของประเทศสมาชิกในหลากหลายรูปแบบ อาทิ (1) ให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณีและคำตัดสินขององค์กรระดับข้อพิพาท ซึ่งน่ายกย่องว่าหากมีประเทศสมาชิกใดไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เลขาธิการฯ มีอำนาจยกเรื่องขึ้นสู่ที่ประชุมผู้นำได้ (2) หากการปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก สามารถใช้กลไกและขั้นตอนระดับข้อพิพาทที่มีอยู่แล้วและที่จะตั้งขึ้นใหม่เพื่อแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี (3) หากมีกรณีละเมิดพันธกรณีในกฎบัตรฯ อย่างร้ายแรง ผู้นำอาเซียนสามารถกำหนดมาตรการใดๆ ที่เหมาะสมเพื่อลงโทษได้ แม้จะไม่ได้ระบุโทษอย่างชัดเจนว่าเป็นการเพิกถอนสิทธิ หรือขับออกจากการเป็นสมาชิกก็ตาม

มาตรการต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้สมาชิกให้ความสำคัญกับความตกลง และกฎกติกาในการอยู่ร่วมกันมากขึ้น รวมถึงมีการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ มากขึ้น เพราะมีกลไกตรวจสอบและติดตามผลไปจนถึงการลงโทษในกรณีที่มีการละเมิดกฎบัตรที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประเทศสมาชิกได้รับประโยชน์จากความตกลงที่มีของอาเซียนอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้นนั่นเอง

10. กฎบัตรอาเซียนจะช่วยให้อาเซียนเป็นประชาคมเพื่อประชาชนได้อย่างไร

ข้อบทต่างๆ ในกฎบัตรอาเซียนแสดงเป้าหมายชัดเจนว่าอาเซียนกำลังผลักดันองค์กรให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ในข้อแรกของกฎบัตรฯ จึงกำหนดให้การลดความยากจนและช่องว่างการพัฒนาเป็นเป้าหมายหนึ่งของอาเซียน โดยจะมีการศึกษาหาวิธีการระดมทุนแบบใหม่ๆ เพื่อให้ทุกประเทศมีความพร้อมสำหรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และเพื่อให้มีความร่วมมือกันในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กฎบัตรอาเซียนยังเปิดโอกาสให้นักดประจำชาติและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในอาเซียนผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ของอาเซียนมากขึ้น ทั้งยังกำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างรัฐสภาของประเทศสมาชิก

ในระหว่างการประชุมร่างกฎบัตรฯ ไทยได้ผลักดันเรื่องการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนมาโดยตลอด จนในที่สุดกฎบัตรฯ กำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

ซึ่งสอดคล้องกับดำเนินขบวนการปฏิรูปในรัฐธรรมนูญไทยหลายฉบับ รวมถึงฉบับปัจจุบัน ที่ได้ให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพนี้ไว้อย่างครอบคลุมและกว้างขวาง

หากมองในระดับภูมิภาค การจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนจะช่วยยกสถานะของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นอนุภูมิภาคแรกในเอเชียที่มีกลไกดังกล่าว จากเดิมที่เอเชียเคยเป็นภูมิภาคเดียวที่ไม่มีกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาค นอกจากนี้ กลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียนยังเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในอาเซียนได้ประโยชน์โดยตรงจากการรวมตัวกันมากขึ้น

11. ทำไมจึงจำเป็นต้องสร้างประชาคมอาเซียน

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญกับการรวมตัวกันในภูมิภาคเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ ขณะที่ปัญหาลาชองอย่างซึ่งเคยเป็นปัญหาในประเทศกลับพยายงวงกว้างขึ้นเป็นปัญหาระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติ โรคติดต่อ อาชญากรรมข้ามชาติ หรือแม้แต่ปัญหานาฬิกาเสกติดอาเซียนจึงต้องปรับตัวให้ทันสถานการณ์เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันเท่วงที

นั่นกลับมามองในเอเชีย จีนและอินเดียทวีบทบาทในภูมิภาคมากขึ้นตามลำดับ การผนึกกำลังของอาเซียนซึ่งมีประเทศสมาชิก 10 ประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ช่วยทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาท้าทายได้ดียิ่งขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และช่วยให้เสียงของอาเซียนมีน้ำหนัก เพราะการที่สมาชิกทั้ง 10 ประเทศมีท่าทีเป็นหนึ่งเดียวกันในเวทีระหว่างประเทศจะทำให้ประเทศและกลุ่มความร่วมมืออื่นๆ ให้ความสำคัญหรือถือในอาเซียนมากขึ้น และทำให้อาเซียนมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้นด้วย

ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนต่างเห็นพ้องกันว่า ถึงเวลาแล้วที่อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) ภายในปี 2563 ซึ่งต่อมาได้เลื่อนกำหนดเวลาสำหรับการรวมตัวกันให้เร็วขึ้นเป็นปี 2558

12. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน คืออะไร และมีเป้าหมายอย่างไร

อาเซียนตระหนักว่าสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียนจึงเป็นเสาหลักของความร่วมมือหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียนที่เน้นการรวมตัวของอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นใจ (confidence building) เสถียรภาพ (stability) และสันติภาพ (peace) ในภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและปราศจากภัยคุกคามจากด้านการทหารและภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหาทางเสถียรภาพ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน มีเป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ (1) สร้างประชาคมให้มีความร่วมมือกันในเรื่องของการเคารพความหลากหลายของแนวคิดความดีด และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของนโยบายและกิจกรรมภายใต้เสาการเมืองและความมั่นคง (2) ให้อาเซียนสามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ (3) ให้มีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น และสร้างสรรคกับประชาคมโลก โดยอาเซียนมีบทบาทนำในภูมิภาคจะช่วยส่งเสริม

เสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

ทั้งนี้ อาเซียนกำลังจัดทำแผนงานสำหรับการจัดตั้งประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community Blueprint – APSC Blueprint) ซึ่งมีความคาดหมายให้เสร็จภายในปลายปี 2551

13. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคืออะไร มีเป้าหมายอย่างไร และไทยได้ประโยชน์อย่างไร

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจจนหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน ภาพยนตร์การลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนก็มีความดีบนหน้าที่ดี ในความร่วมมือต่างๆ เป็นลำดับ และในที่สุดอาเซียนได้มุ่งเน้นสิ่งที่จะจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจในปี 2558 ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือการเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน โดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรีและเงินลงทุนที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้าง

ความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาเซียน และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก ขนาดของตลาดอาเซียนที่ใหญ่ขึ้นทำให้อาเซียนมีอำนาจซื้อสูงขึ้นตามมา เช่นเดียวกับความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยให้สมาชิกสามารถปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในชุดโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

การคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง อาเซียนจึงมีโครงการเชื่อมโยงเส้นทางขนส่งอาเซียน มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟจากสิงคโปร์ ผ่านไปบียง มาเลเซีย ไทย กัมพูชา เวียดนามและสิ้นสุดที่เมืองฮานอย ประเทศจีน นอกจากนี้ การปรับมาตรฐานของเส้นทางคมนาคมทางบกและทางรถไฟให้มีมาตรฐานเดียวกันก็จะส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนด้านการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ขณะที่การเจรจาเพื่อเปิดตลาดในระดับพหุภาคีภายใต้องค์การการค้าโลกยังไม่สามารถสรุปผลได้ในอนาคตอันใกล้ ประเทศต่างๆ จึงได้พยายามที่จะทำข้อตกลงการค้าเสรีไม่ว่าจะในระดับทวิภาคี หรือระดับภูมิภาค ในส่วนของอาเซียนมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคโดยการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area - AFTA หรือ อาฟต้า) มาแล้ว 15 ปี และเริ่มรวมตัวกับประเทศนอกกลุ่มคู่ค้าสำคัญ เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สหภาพยุโรป ฯลฯ

ความเหนียวแน่นในกลไกอิสระระหว่างกันจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้อาเซียนสามารถ
สร้างประโยชน์สูงสุดจากการรวมตัวกับประเทศคู่ค้าอื่นๆ ต่อไป

หากอาเซียนสามารถสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สำเร็จ ไทยจะได้
ประโยชน์จากการขยายการส่งออกและโอกาสทางการค้า และเปิดโอกาสการค้าบริการ
ในสาขาที่ไทยมีความเข้มแข็ง เช่น ท่องเที่ยว โรงแรมและภัตตาคาร สุขภาพ ฯลฯ
ซึ่งอาเซียนยังมีความต้องการด้านการบริการเหล่านี้อีกมาก นอกจากนี้ ยังจะช่วย
เสริมสร้างโอกาสในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังอาเซียน
ซึ่งจะเพิ่มอำนาจการต่อรองของอาเซียนในเวทีการค้าโลก และยกระดับความเป็นอยู่
ของประชาชนในอาเซียนโดยรวม

14. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คืออะไรและมีเป้าหมาย อย่างไร

อาเซียนมุ่งเน้นประโยชน์จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรม
อาเซียนเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี
และมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันโดยเน้นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจระหว่าง
ประเทศสมาชิกในด้านความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรมและ
อัตลักษณ์ระดับภูมิภาคร่วมกัน

ทั้งนี้ การเสริมสร้างรากฐานและความเชื่อมโยงระหว่างกันที่แข็งแกร่งนำไปสู่
ความเข้าใจของการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี การรู้ใจเรา และมีความรับผิดชอบร่วมกัน
ระหว่างประเทศสมาชิกภายใต้สังคมที่เอื้ออาทร โดยแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การจัดตั้ง
ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(ASEAN Socio-Cultural
Community - ASCC) ได้

กำหนดกิจกรรมความร่วมมือ
ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง
โดยเน้นความร่วมมือ
ในด้านต่างๆ ได้แก่

1. การพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ (Human
Development) 2. การ

คุ้มครองและสวัสดิการ

สังคม (Social Welfare and

Protection) 3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Ensuring Environmental Sustainability)
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building ASEAN Identity) 6. การลดช่องว่าง
ทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) และเน้นให้มีการส่งเสริม
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเขียน นักคิดและศิลปินในภูมิภาค ตลอดจนการเสริมสร้าง
ความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนในภูมิภาคโดยเฉพาะในระดับประชาชน

ทั้งนี้ ไทยจะได้ประโยชน์อย่างมากจากการที่รากฐานสำคัญของประชาคม
อาเซียนที่ประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน
ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การสร้างประชาคมอาเซียนสามารถประสบความสำเร็จด้วย

15. หลักการไม่แทรกแซงกิจการภายใน (Principle of Non-interference) คืออะไร

หลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของอาเซียนที่ได้
สะท้อนอย่างชัดเจนในกฎบัตรอาเซียน หลักการนี้ทำให้สมาชิกอาเซียนมีความไว้เนื้อ
เชื่อใจระหว่างกัน เนื่องจากเห็นพ้องร่วมกันที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นเข้ามาแทรกแซง
กิจการภายในของตน รวมทั้งแนวคิดที่ว่าปัญหาภายในประเทศไม่สามารถแก้ไข
โดยมาตรการลงโทษจากภายนอก แต่ต้องได้รับการบริหารจัดการโดยปัจจัยภายใน
ประเทศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการและแนวคิดของประเทศนอกภูมิภาค
โดยเฉพาะในประเด็นปัญหาการเมืองภายในพม่า

16. ทำทึองอาเชืงนใเรืองสิทธิมณุชชนเป็นอ่่างไร

อาเชืงนใน้คความสําคัญและส่่งเสริมสิทธิมณุชชน
มาโดยตลอด โดยม่มีการจัคการประชุม
เชืงปฏิบัติการเรืองกลไกสิทธิ

มณุชชนของภูมิภาค
อ่่างต่อเนือง ทีสําคัญ
ในกฎบัตริอาเชืงนใด้ม่
จัองทในส่่วนทีเกืงวกับ
เป็นมาชและนลัคการออบ
คความร่วมม่ีอร่นว่่างกัน
ทีระบุจัคเจนเกืงวกับการ
ส่่งเสริมและคุ้มคอรอ

สิทธิมณุชชน ทีบ่ังระบุนใ้อาเชืงนจัคต็องกลไกสิทธิมณุชชนของอาเชืงน เพื่อคุ้มคอรอ
สิทธิและเสริภาพขัันทีน้ฐานของประชานอาเชืงนอื่คด้ลย

17. ทำทึองอาเชืงนต่อประเด็นประเทศพม่า

อาเชืงนม่ีส่่วนคลัคคัันใน้ทพม่าเร่ร่อดกระบวนการปรอองคองในชาติ และการเจรจา
ร่นว่่างน่นลยงานทีเกืงวจัองเพื่อนำประเทศกลับสู่แนลทางประชธิปไตย ทริอม่กับ
เรืงกร็องใน้ทพม่าปล่องนัคโทชการเม็อง รลมถึงนางออง ชาน ชูจั อ่่างไรก็ค้
อาเชืงนใม่เน็นค้ลยต่อการคว้าบาตรและใ้ช้มาตริการคอบค้าทางเศรชฐกิจเพื่อนำไปสู่
การเปล็่จนเปลงทางกการเม็องภายในทพม่า เพรเชเน็นว่่าเป็นมาตริการทีใม่ค้ลยและ
ไร้ประโยชน ทีบ่ังจะส่่งคผลกระทอบต่อประชานชาวทพม่า

18. อาเซียนทำอะไรบ้างเพื่อสนับสนุนสันติภาพ และความมั่นคงในภูมิภาค

วัตถุประสงค์หลักของกฎบัตรอาเซียนในด้านการเมืองและความมั่นคงคือการไม่ใช้กำลังทางทหารแก้ไขปัญหานหรือข้อพิพาทระหว่างประเทศ รวมทั้งเคารพหลักการด้านอธิปไตย (sovereignty) สิทธิเท่าเทียมกัน (equality) คุณธรรม (integrity) การไม่แทรกแซงในกิจการภายใน (non-interference) ฉันทามติ (consensus) และความเป็นหนึ่งเดียวกันภายใต้ความแตกต่าง (unity in diversity)

ปัจจุบัน อาเซียนมีกลไกและความตกลงด้านการเมืองและความมั่นคงที่สำคัญเพื่อป้องกันการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหและป้องกันและแก้ไขความขัดแย้ง ซึ่งจะทำให้ประชาคมอาเซียนด้านการเมือง

ความมั่นคงมีความแข็งแกร่งและ

มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ได้แก่ (1) สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia – TAG หรือ แท็ค)

(2) สนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Southeast Asia Nuclear-Weapon-Free Zone

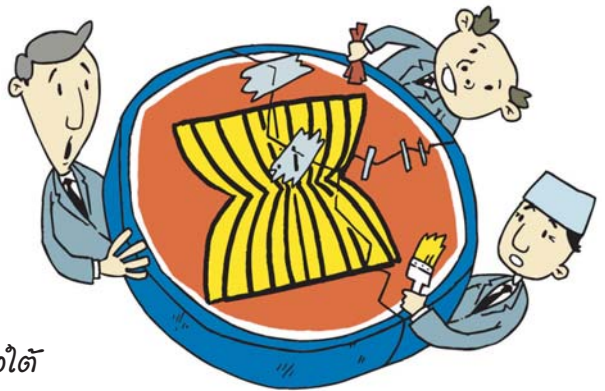
Treaty – SEANWFZ หรือ ซอนเฟส) (3) ปฏิญญาว่าด้วยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality Declaration – ZOPFAN หรือ ซอพนเฟน) นอกจากนี้

อาเซียนยังใช้ประโยชน์จากการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum – ARF หรือ

เออาร์เอฟ) ให้เป็นเวทีเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจตามแนวทางการทูตเชิงป้องกัน

ในภูมิภาคด้วย

อาเซียนยังมีกลไกเพื่อปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคที่มีบทบาทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อสร้างความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างกันที่สมดุลและสร้างสรรค์ โดยผ่านเวทีการหารือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit – EAS หรือ อีเอเอส) และกระบวนการภายใต้อาเซียน+3 ซึ่งมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคให้นับแน่นแฟ้นมากขึ้น ซึ่งทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปราศจากการสู้รบทางการทหารมาเป็นเวลามากกว่า 20 ปีแล้ว

19. อาเซียนเป็นพันธมิตรทางการทหารหรือไม่

การก่อตั้งอาเซียนเมื่อปี 2510

ได้รับแรงกดดันจากการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาค แต่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพันธมิตรทางการทหารระหว่างกัน โดยเน้นประเด็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันเป็นหลัก

ปัจจุบัน ความร่วมมืออาเซียนในกรอบการทหารเป็นไปในลักษณะของการหารือ

เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจเป็นนัย โดยมีการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Ministerial Meeting - ADMM) เป็นกลไกสำคัญในการกระชับความร่วมมือนี้

20. การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกคืออะไร

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอำนาจทางการเมืองในภูมิภาคภายหลังยุคสงครามเย็นทำให้อาเซียนสร้างกลไกการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือเกี่ยวกับประเด็นการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคที่มีประเทศผู้สังเกตการณ์ ประเทศคู่เจรจา และหุ้นส่วนที่เป็นที่ปรึกษาหารืออยู่ในกระบวนการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความไว้วางใจกันระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีสมาชิกในกระบวนการ 27 ประเทศ และกลุ่มประเทศ

ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย บังกลาเทศ แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี รัสเซีย ตีมอร์-เลสเต ศรีลังกา สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

21. สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำคัญอย่างไร

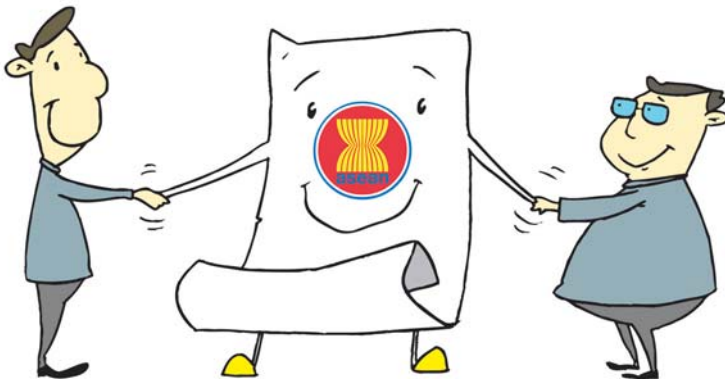
ผู้นำอาเซียนลงนามในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation – TAG หรือ แท็ค) เมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2519 ซึ่งช่วยวางรากฐานสำคัญสำหรับการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในภูมิภาค คือ

1. เคารพในเอกราช การมีอำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน ความมั่นคงทางดินแดนและเอกลักษณ์ในแห่งชาติของทุกประเทศ
2. ปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก การดื้อรั้นและการใช้กำลัง โดยการบีบบังคับ
3. การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน
4. การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งโดยสันติวิธี
5. การยกเลิกการใช้การคุกคามและกองกำลัง
6. การมีความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างกัน

เห็นได้ว่าสนธิสัญญานี้กำหนดให้ประเทศภาคีร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาค ปิดม่านในนลัทธิสันติวิธี ไม่มีการแทรกแซงกิจการภายในหรือทำสิ่งใดที่คุกคามประเทศอื่น สันติสุขในภูมิภาคจะนำมาซึ่งความมั่นคงที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และความมั่งคั่งที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนในภูมิภาคโดยรวม

ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้น สนธิสัญญามอบอำนาจให้คณะมนตรีของสภาสูงพิจารณาหาข้อยุติผ่านการเจรจาพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการหรือมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์เลวร้ายลง

ทั้งนี้ เมื่อเดือนธันวาคม 2530 มีการแก้ไขสนธิสัญญาเพื่อเปิดทางให้ประเทศที่อยู่นอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเข้าร่วมเป็นภาคีได้ ซึ่งช่วยเสริมสร้างโครงสร้างความมั่นคงและสันติภาพให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

22. สนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คืออะไร ทำไมจึงต้องมีสนธิสัญญานี้

สนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Nuclear-Weapon-Free Zone Treaty) ซึ่งได้ลงนาม

เมื่อเดือนธันวาคม 2538 คือสนธิสัญญาที่มุ่งหมายในภูมิภาคนี้ เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ โดยประเทศที่เป็นภาคีตกลง

ที่จะไม่พัฒนา ไม่ผลิต ไม่จัดซื้อ

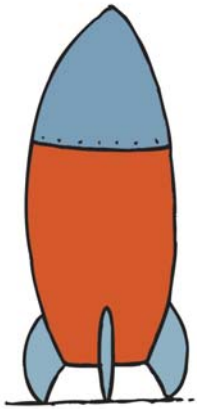
ไม่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์

ไม่เป็นฐานการผลิต ไม่ขนส่งอาวุธ

นิวเคลียร์ ไม่ทดสอบ และไม่ใช้อาวุธ

นิวเคลียร์ในภูมิภาค นอกจากนี้

ยังห้ามไม่ให้รัฐใดปลอมปนหรือทิ้งวัสดุ

อุปกรณ์ที่เป็นกัมมันตภาพรังสีลงบนพื้นดิน ทะเล และอากาศ

ประเทศสมาชิกอาเซียนยังยืนยันที่จะไม่พัฒนานหรือครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ หรืออนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายอาวุธดังกล่าวบนพื้นดินของประเทศตน สนธิสัญญาฉบับนี้จึงช่วยเสริมสร้างควมมั่นคงและสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของอาเซียนในการสนับสนุนกระบวนการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ในเวทีระดับโลก

23. อาเซียนจัดการกับกรณีการอ้างสิทธิเหนือบริเวณทะเลจีนใต้ได้อย่างไร

ประเทศสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศและจีนได้อ้างสิทธิเหนือพื้นที่บริเวณทะเลจีนใต้ เรื่องนี้ยังเป็นประเด็นที่ไม่ได้ข้อยุติ แต่อาเซียนสนับสนุนการแก้ปัญหาโดยแนวทางสันติ โดยในปี 2535 อาเซียนได้ออกปฏิญญาเพื่อเร่งรัดให้มีการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยสันติวิธี ต่อมาอีก 10 ปี อาเซียนและจีนได้ออกปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea) ซึ่งประเทศที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันเจตนารมณ์ในการแก้ไขประเด็นเรื่องเขตแดนและอำนาจการครอบครอง เสรีภาพในการเดินเรือและการบินโดยสันติ ตลอดจนการจับจับชั่งใจ โดยตกลงที่จะไม่เข้าไปทำนาก/ครอบครองบริเวณเหนือทะเลจีนใต้ที่ยังไม่ได้มีการทำนากอาศัย ทั้งยังจะสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและมีความร่วมมือระหว่างกันในพื้นที่ดังกล่าว

24. อาเซียนเพิ่มการจ้างงานและแก้ไขปัญหาคาขาดงานในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างไร

แม้ว่าการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มการจ้างงาน และการลดปัญหาคาขาดงานจะเป็น ความรับผิดชอบของรัฐบาลแต่ละประเทศ เป็นหลัก แต่ความร่วมมือหลายด้าน ของอาเซียนก็เป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยแก้ไขปัญหาคาขาดงานเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาคซึ่งส่งผล

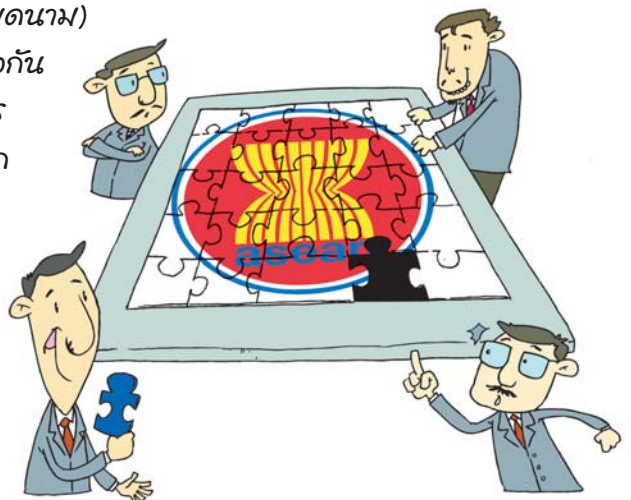

กระทบต่อการลงทุนและการพัฒนาเศรษฐกิจรวมถึงความมั่นคงของประชาชนใน ภูมิภาค นอกจากนี้ อาเซียนยังได้วางรากฐานสำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เพื่อสร้างตลาดขนาดใหญ่ที่จะทำให้อาเซียนมีความน่าสนใจและดึงดูดการลงทุนได้ เพิ่มขึ้น

25. อาเซียนลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก ก่อตั้งและประเทศสมาชิกในมออย่างไร

อาเซียนจัดทำริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration - IAI หรือ ไอเอไอ) ขึ้นเมื่อปี 2545 เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเก่า (มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย และไทย) สมาชิกใหม่ ของอาเซียน (พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม) มีความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างกัน ในการลดช่องว่างการพัฒนาผ่านโครงการ ฝึกอบรม และเสริมสร้างขีดความสามารถ ขององค์กรต่างๆ

โครงการลดช่องว่างการพัฒนา ของไอเอไอให้ความสำคัญกับความ ร่วมมือด้านการคมนาคม พลังงาน การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ เทคโนโลยีทางการสื่อสาร

การเสริมสร้างสมรรถนะสำหรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว คุณภาพชีวิต และประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาทั่วไป

26. ประเทศสมาชิกอาเซียนมีมูลค่าการค้าระหว่างกันจำนวนเท่าใด

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา
มูลค่าการค้าระหว่างกลุ่มประเทศ
สมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้นถึงสามเท่า
ในปี 2550 มูลค่าการค้าระหว่าง
อาเซียนมีมูลค่า 1.44 ล้าน
ล้านดอลลาร์สหรัฐและถือเป็น
ร้อยละ 25 ของมูลค่าการค้ารวม

ระหว่างอาเซียนกับโลก โดยปี 2549 มูลค่าการค้าระหว่างกันสูงถึง 300,000
ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ มูลค่าการค้าระหว่างอาเซียนกับประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น
สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ก็มีสัดส่วนที่สูงมาก ขณะที่ปริมาณการค้าระหว่างอาเซียน
และจีนก็เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

27. อาเซียนส่งเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในภูมิภาคได้อย่างไร

ความร่วมมือของอาเซียนมีส่วนส่งเสริมเสถียรภาพทางการเมืองและทำให้อุณหภูมิ
อาเซียนมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจตามมาด้วยในระบอบที่ผ่านมาก อาเซียนได้ผลักดัน
มาตรการเพื่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคหลายประการโดยเริ่มตั้งแต่การ
จัดและลดอุปสรรคที่กีดกันการค้าและเป็นภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีการค้าภายในอาเซียน
การปรับปรุงระเบียบวิธีการศุลกากร ปรับมาตรฐานการผลิตให้ได้มาตรฐานเดียวกัน
ส่งเสริมการค้าเสรี ด้านบริการ และการเพิ่มความเข้มแข็งของระบบเครือข่ายคมนาคม
ขนส่งและการติดต่อสื่อสาร

มาตรการทั้งหมดที่กล่าวมาก็เพื่อให้นักลงทุนระบอบนักถึงศักยภาพของอาเซียน
ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีประชากร

ประมาณ 567 ล้านคน

และมีอัตราการเติบโต
ของผลิตภัณฑ์
มวลรวมภายใน
ประเทศ หรือจีดีพี
เกือบเท่ากับจีน

อาเซียนยังจัดทำทวิเดระห์สถานการณ์เศรษฐกิจของภูมิภาคเป็นระยะๆ โดยทำงานร่วมกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย นอกจากนี้ ยังมีการสร้างเดริอ่าข่าวดรามร่วมมือทางการเงิน เช่น *currency swap arrangements* นี้อีกที่เรียกว่า “จิองมีริเอมเซียงใหม่ (Chiang Mai Initiative – CMI)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้ดรามช่วยเหลือระน่ว่างประเทศสมาชิกที่เกี่ยวว้อองด้านการเงิน ปัจจุบัน ดรามร่วมมือนี้มีดรามดิบหนักไปมาก รวมทั้งยังมีดรามร่วมมือในการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเซียเพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากเงินออมของภูมิภาคเอเซียมากขึ้นด้วย

28. อาเซียนส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอย่างไร

อาเซียนจัดการประชุมด้านการท่องเที่ยว (ASEAN Tourism Forum – ATF หรือเอทีเอฟ) เป็นประจำทุกปีในเดือนมกราคม โดยนมนุเวียนกันจัดในประเทศสมาชิก ซึ่งเป็นหนึ่งในการประชุมด้านการท่องเที่ยวที่ยิ่งใหญ่และประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลกในระน่ว่างการประชุม หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน อาทิ ไร่องรม รีสอร์ท สายการบินและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว จะมีโอกาสทำดรามรู้จักและเจรจากาทางธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจด้านท่องเที่ยวอื่นๆ รวมถึงนักเ้างานด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย

ประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมมือกันเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว และยังมีโครงการจัดทำรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวว้อองกับการท่องเที่ยวในอาเซียนเพื่อเผยแพร่ ในปี 2545 อาเซียนได้จัดทำดรามตกลงด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเปิดเสรีด้านอุตสาหกรรมาการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกันในภูมิภาค รวมถึงร่วมมือกันในการเสริมสร้างดรามปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอาเซียน

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้ริเริ่มดรามร่วมมือในการจัดทำดรามตกลงการตรจจลบทราเท้าข่าวดริ้งเด้าข่าวด (Single Visa) แต่ใช้เดินทางเข้าได้นลาขประเทศในลักษณะเด้าข่าวดกับ Schengen Visa ของยุโรป ซึ่งนำร่องโดยไทยและกัมพูชา

29. อาเซียนส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอย่างไร

อาเซียนมีความร่วมมือในเรื่องสิ่งแวดล้อมระหว่างกันหลายด้าน ตัวอย่างหนึ่งของความร่วมมือที่เห็นได้ชัดเจนคือ การแก้ปัญหาหมอกควันซึ่งมีสาเหตุจากไฟป่าและไฟบนดินผ่านกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบของปัญหาหมอกควันข้ามแดน โดยมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ทางอาเซียนที่สิงคโปร์ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ และระบบการวัดปัญหาอันตรายของไฟ

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาไฟป่าในปี 2540-2541 อาเซียนจึงรับรองแผนปฏิบัติการแก้ปัญหาหมอกควันในภูมิภาคซึ่งเป็นการรวมมาตรการต่างๆ ในการป้องกันไฟป่า ไฟบนดินและการบรรเทาผลกระทบ การศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น โดยในปี 2545 มีการจัดทำความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษหมอกควันข้ามแดน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2546

ไม่เพียงเท่านั้น อาเซียนยังมีความร่วมมือเพื่ออนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติของอาเซียน โดยกำหนดพื้นที่ 27 แห่งให้เป็นพื้นที่คุ้มครองในฐานะมรดกทางธรรมชาติของอาเซียน มีโครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพอาเซียน และโครงการฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและระบบนิเวศ รวมทั้งเน้นขอ

ร่วมกันเรื่องการทำนุดูแลรักษาคุณภาพน้ำทะเล ตลอดจนรับรองแผนปฏิบัติงานเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา และการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสาธารณชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ไทยยังได้ประโยชน์จากการกระชับความร่วมมือระหว่าง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน หมอกควันข้ามแดนและการจัดการทรัพยากรน้ำ

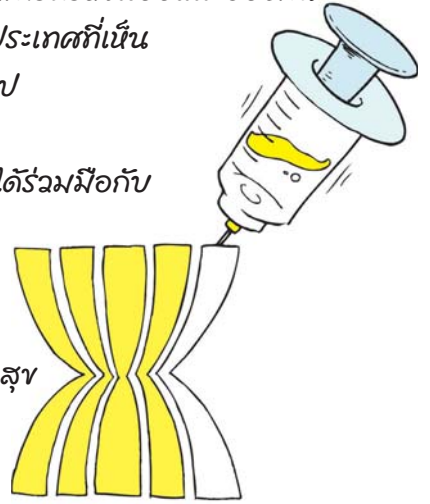
30. อาเซียนป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในภูมิภาคอย่างไร

การรับมือกับวิกฤตการณ์โรคซาร์สในปี 2546 ก็ทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ในอาเซียนทั้งยังส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศคือ ตัวอย่างที่ชัดเจนของความร่วมมือในอาเซียนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในภูมิภาคโดยร่วมมือกับประเทศอื่นๆ และองค์การอนามัยโลก

ไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษร่วมกับผู้นำจีนที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546 เพื่อนำริอภัยเกี่ยวกับความร่วมมือกันเพื่อป้องกัน

การแพร่ระบาดของโรคซาร์ส ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือกันในการตรวจสอบและป้องกัน การแพร่ระบาดของโรค เจตนารมณ์อันแน่วแน่ของแต่ละประเทศที่เห็น ความสำคัญของการร่วมมือกันช่วยให้นักแก้ปัญหาเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อมาเมื่อมีการแพร่ระบาดของไวรัสซิกาอาเซียนก็ได้ร่วมมือกับ ประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาดำเนินการเพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาด มีการจัดตั้งคลังวัคซีนทั้งใน ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอื่น เช่น ที่สิงคโปร์และ ได้ร่วมกันเตรียมอุปกรณ์ป้องกันสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาเซียนยังให้การรับรองแผนปฏิบัติการ ความร่วมมือด้านโรคเอดส์ และมีเว็บไซต์เพื่อติดตาม สถานการณ์ความเคลื่อนไหวของโรคติดต่อด้วย

31. อาเซียนแก้ปัญหาการก่อการร้ายสากล อาชญากรรมข้ามชาติ และปัญหาอาชญากรรมที่ร้ายแรงอย่างไร

อาเซียนประณามการก่อการร้ายทุกรูปแบบ และมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ทั้งในอาเซียนเองและกับประเทศอื่นเพื่อต่อสู้กับปัญหาการก่อการร้ายข้ามชาติ และ ต่อต้านการระดมเงินทุนของกลุ่มเหล่านี้ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อเดือนมกราคม 2550 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งวางมาตรการความร่วมมือระหว่างกันในการต่อต้านการก่อการร้าย และยังได้จัดทำ สนธิสัญญาพหุภาคีว่าด้วยความปลอดภัยทางอาญาซึ่งกันและกัน เพื่ออำนวยความสะดวก สดวกสำหรับความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งกำหนดรายละเอียดของโครงการต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อป้องกัน ปัญหาเหล่านี้อีกด้วย

สำหรับความร่วมมือด้านอาชญากรรม อาเซียนมีการจัดประชุม เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมตั้งแต่ปี 2527 ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการแก้ปัญหาอาชญากรรมที่ร้ายแรง มีการจัดตั้ง ศูนย์ฝึกอบรมขึ้นถึง 4 แห่งตามเมืองต่างๆ ในภูมิภาค เพื่อทำ โครงการฝึกอบรมและส่งเสริมความตระหนักรู้ในเรื่อง การบังคับใช้กฎหมาย การให้ความรู้เพื่อป้องกัน ปัญหาอาชญากรรม รวมถึงการรักษาและการฟื้นฟู ทั้งยังมีความร่วมมือกับสำนักงานว่าด้วย อาชญากรรมและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติอีกด้วย

32. อาเซียนจัดการกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติร่วมกันอย่างไร

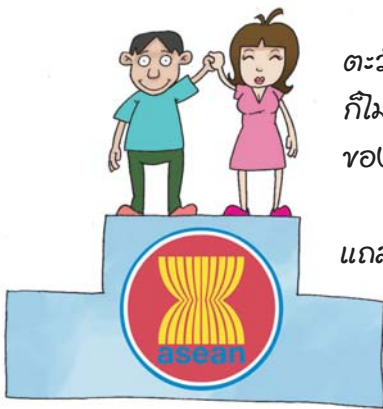
การจัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษเพื่อการให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยในพม่าอันเกิดจากพายุไซโคลนนาร์กิส เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของความร่วมมือในอาเซียนกรณีที่เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งนำไปสู่การส่งมอบความช่วยเหลือให้กับพม่าโดยมีอาเซียนเป็นแกนนำ การจัดส่งทีมแพทย์จากอาเซียนไปช่วยผู้ประสบภัย และการจัดประชุมประเทศผู้บริจาคซึ่งอาเซียนมีบทบาทนำร่วมกับสนประชาชาติที่กรุงย่างกุ้งของพม่าซึ่งสามารถระดมความช่วยเหลือให้กับพม่าเพื่อการฟื้นฟูประเทศต่อไป

ทั้งนี้อาเซียนยังมีกลไกเพื่อรับมือกับภัยพิบัติผ่านคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งจัดทำแผนปฏิบัติการ ฝึกอบรม การสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ในสาธารณชน

สมาชิกอาเซียนยังลงนามความตกลงว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (AHA Center) ขึ้นที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อเป็นศูนย์ประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกกับองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นพันธมิตรของอาเซียนในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ

33. อาเซียนส่งเสริมและปกป้องสิทธิสตรีอย่างไร

แม้ว่าโดยทั่วไปสถานะของสตรีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเท่าเทียมกับบุรุษ แต่อาเซียนก็ไม่ต่างจากภูมิภาคอื่นที่มีสตรีจำนวนมากต้องตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง การทำร้ายร่างกายและขบวนการค้าประเวณี ในปี 2547 รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้ลงนามแถลงการณ์อาเซียนว่าด้วยการจัดการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN Declaration on the Elimination of Violence Against Women in the ASEAN Region)

ซึ่งแสดงท่าทีที่ชัดเจนว่ารัฐบาลของประเทศสมาชิกต่อต้านการใช้ความรุนแรงต่อสตรี

34. อาเซียนอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม ของภูมิภาคอย่างไร

ความร่วมมือระหว่างกันเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนเป็นเรื่องหนึ่ง
ที่อาเซียนให้ความสำคัญเสมอมา
อาเซียนมีโครงการศึกษาวิจัยและ
จัดทำารผลิตร่วมกันในเรื่องต่างๆ
มากมายทั้งการอนุรักษ์โบราณสถาน
สถานที่ ศิลปะการแสดงดั้งเดิม
และสิ่งที่มีเป็นมรดกทางวัฒนธรรม
ของภูมิภาค ทั้งยังมีการนำเสนอสู่ประชาชนทั้งในรูปแบบของหนังสือภาพ
งานจิตรกรรมระดับภูมิภาค และการจัดนิทรรศการภาพถ่ายอาเซียน อาเซียนยังม
ีความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมในกรอบความร่วมมืออาเซียน+3 ด้วย

35. อาเซียนส่งเสริมให้เยาวชนในภูมิภาคมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น อย่างไร

อาเซียนเห็นว่าเยาวชนคืออนาคตของอาเซียน และเป็นกำลังสำคัญของการสร้าง
ประชาคมอาเซียน จึงพยายามส่งเสริมให้เยาวชนมีความใกล้ชิดและรู้จักกันมากขึ้น
ผ่านความร่วมมือในหลายสาขา มีการจัดค่ายเยาวชนอาเซียนและกิจกรรมสันถวนการ
อาเซียนอย่างต่อเนือง ขณะที่บางประเทศสมาชิกก็ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนจาก
ประเทศอาเซียนอื่น เช่น ที่สิงคโปร์จัดตั้งกองทุนเยาวชนอาเซียนเพื่อให้การสนับสนุน
การทำกิจกรรมร่วมกันสำหรับเยาวชนอาเซียน

นอกจากนี้ ตั้งแต่ ปี 2517 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้การสนับสนุนโครงการ
เรือเยาวชนโดยเชียวเยาวชนกว่า 300 คนจากประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่นให้เข้าไป
มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว
เป็นประจำทุกปี เรือเยาวชน
จะแวะเก็บที่ทำเรือของ
ประเทศในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น
ซึ่งมีส่วนร่วมสำคัญในการ
ส่งเสริมมิตรภาพในหมู่เยาวชน
ของเอเชีย

36. อาเซียนมีวิธีการทำงานเพื่อติดตามและผลักดันความร่วมมือ ต่างๆ อย่างไร

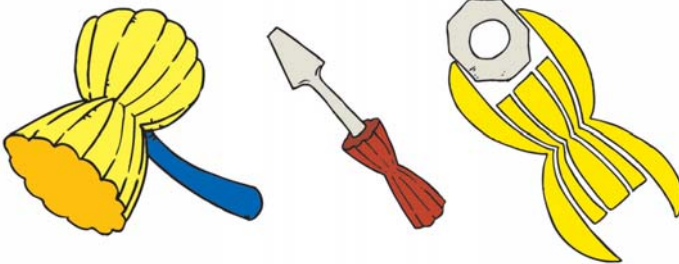
“ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน” ซึ่งเป็นเวทีการหารือของผู้นำอาเซียนที่จัดขึ้น
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเป็นองค์การที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสำหรับอาเซียน อย่างไรก็ดี
ในกรณีที่มีประเด็นเร่งด่วนสำคัญโดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับสันติภาพและความมั่นคง
ซึ่งมีผลต่อภูมิภาคหรือเป็นประเด็นระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนก็จะหารือกัน หรือมี
ทำที่ร่วมกันหากเห็นว่ามีผลจำเป็น

ขณะที่การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนซึ่งจัดขึ้นในช่วงกลางปีจะดูแล
การดำเนินการและกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียนในภาพรวม และยังเป็นโอกาสที่จะได้
หารือกับประเทศมหาอำนาจที่เป็นมิตรสำคัญสำหรับอาเซียนทั้งในกรอบการประชุม
รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา (Post
Ministerial Conferences – PMC หรือพีเอ็มซี) และการประชุมอาเซียนว่าด้วย
ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเออาร์เอฟ
(ARF) ทั้งยังเป็นโอกาสสำคัญสำหรับการหารือทวิภาคีกันอีกด้วย ในแต่ละปีรัฐมนตรี
ต่างประเทศอาเซียนยังพบปะหารือแบบไม่เป็นทางการอีก 2 ครั้ง คือช่วงต้นปีและ
ในเดือนกันยายนระหว่างการประชุมสมัชชาในกรุงพนมเปญ นครนิวยอร์ก

นอกจากนี้ อาเซียนยังจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสจากกระทรวงการต่างประเทศ
เพื่อช่วยพิจารณาและตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ที่สามารถทำได้ภายใต้ขอบเขตความ
รับผิดชอบ เพื่อลดภาระและช่วยสนับสนุนการทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ ขณะการประชุมระหว่างอธิบดีอาเซียนจากกระทรวงการต่างประเทศ
ของประเทศสมาชิก จะเป็นเวทีพิจารณางานบริหารของอาเซียน เรื่องของความสัมพันธ์
ภายนอก และประเด็นที่ไม่ใช่การเมืองและเศรษฐกิจในความร่วมมืออาเซียน

นอกเหนือจากกลไกประชุมหลักนี้แล้ว อาเซียนยังประชุมในกรอบอื่นๆ
ตามความร่วมมือด้านต่างๆ ที่มี และยังมีการประชุมรัฐมนตรีในบางสาขา อาทิ การค้า

และอุตสาหกรรม การเงิน
การคมนาคม การสื่อสารและ
เทคโนโลยีสารสนเทศ
การเกษตรและป่าไม้ พลังงาน
ปัจจุบัน การประชุมราชสาธา
นลากรรอบยังขยาย
การหารือไปถึงจีน ญี่ปุ่น

และเกาหลีใต้ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 และกรอบความร่วมมืออาเซียน+1
อีกด้วย

อย่างไรก็ดี ดินสอจากกิจกรรมอาเซียนมีผลบังคับใช้ จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประชุมโดยเพิ่มการประชุมสุดยอดเป็นปีละ 2 ครั้ง ส่วนการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนจะปรับเปลี่ยนเป็นการประชุมคณะมนตรีประสานงานอาเซียน และมีการประชุมคณะมนตรีประชาคมอาเซียนตามเสาหลักทั้ง 3 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง เสาหลักด้านเศรษฐกิจ และเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม

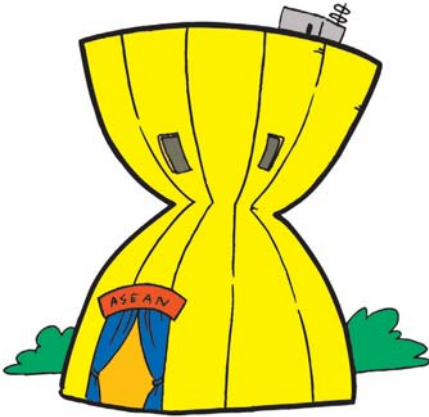
37. อาเซียนมีระบบการตัดสินใจอย่างไร

อาเซียนไม่ได้เปิดให้มีการลงคะแนนเสียงเมื่อต้องการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ แต่ยึดถือหลักฉันทามติ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติทั่วไปเช่นเดียวกับองค์การระดับภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งนี้หลักฉันทามติไม่ได้หมายความว่า ต้องได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกทุกประเทศ แต่หมายถึงไม่มีประเทศสมาชิกใดที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนั้นๆ มากจนถึงขั้นแสดงท่าทีคัดค้าน ซึ่งทำให้ไม่มีประเทศสมาชิกใดรู้สึกท่างงแค้นหรือไม่พอใจกับผลการตัดสินใจ

อย่างไรก็ดี ความตกลงของอาเซียนบางฉบับก็สามารถมีผลบังคับใช้ได้แม้ว่าประเทศที่เข้าเป็นภาคีไม่ได้ให้สัตยาบันทั้งหมดก็ตาม นอกจากนี้ โครงการของอาเซียนบางโครงการ ดำเนินการบนหลักการอื่นๆ อาทิ “อาเซียนลบ X” (ASEAN Minus X) “สองประเทศอาเซียนบวก X” (Two Plus X) ซึ่งหมายความว่าประเทศสมาชิกอาเซียน 2 ประเทศหรือมากกว่า 2 สามารถเริ่มกิจกรรมที่เน้นความร่วมมือกันโดยอาจไม่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการพร้อมกันทั้ง 10 ประเทศ ส่วนประเทศอื่นสามารถเข้าร่วมโครงการได้ในภายหลังเมื่อพร้อม

38. อาเซียนมีสำนักเลขาธิการหรือไม่ ถ้ามี ตั้งอยู่ที่ไหน

อาเซียนจัดตั้งสำนักเลขาธิการขึ้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 หลังการลงนามในข้อตกลงการจัดตั้งสำนักเลขาธิการอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ต่อมาในวันที่ 9 พฤษภาคม 2524 รัฐบาลอินโดนีเซียได้มอบอาคารทางตอนใต้ของกรุงจาการ์ตาเพื่อใช้เป็นสำนักงานใหญ่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน อาคารดังกล่าวถูกใช้เป็นสำนักงานใหญ่ถาวรของอาเซียนนับตั้งแต่นั้น

39. ธงอาเซียนและสัญลักษณ์ของอาเซียนมีความหมายอย่างไร

ธงอาเซียนคือสิ่งทีแสดงถึงความมั่นคง สันติภาพ ความเป็นเอกภาพ และพลวัตของอาเซียน และเป็นที่มาของสี 4 สีที่ปรากฏอยู่บนธงซึ่งไม่เพียงแต่จะรวบรวมจากสีของธงประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด แต่สีน้ำเงิน ยังหมายถึง สันติภาพและเสถียรภาพ สีแดงคือความกล้าหาญและการมีพลวัต สีขาวคือความบริสุทธิ์ และสีเหลืองหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง

สีที่ปรากฏอยู่กลางธงอาเซียนคือสัญลักษณ์ของอาเซียน ได้แก่ รวงข้าวสีเหลือง 10 ต้น เป็นตัวแทนของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศที่ผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียนเคยวาดฝันไว้ว่า ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศนี้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ขณะที่วงกลมที่อยู่รอบรวงข้าวนั้นแสดงถึงความเป็นเอกภาพ ความเป็นหนึ่งเดียว และความสามัคคีของอาเซียน

40. สำนักเลขาธิการอาเซียนมีเจ้าหน้าที่ทำงานจำนวนกี่คน มีวิธีการคัดเลือกและการแต่งตั้งกันอย่างไร

เจ้าหน้าที่ในสำนักเลขาธิการอาเซียนมีทั้งที่เป็นชาวต่างชาติที่ผ่านการคัดเลือกจากการเปิดรับสมัครทั่วไปจำนวน 51 คน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอีก 153 คน ทั้งหมดยังทำงานภายใต้การบริหารของเลขาธิการอาเซียนและรองเลขาธิการอาเซียนอีก 2 คน

เลขาธิการอาเซียนได้รับการพิจารณาคัดเลือกบนพื้นฐานของความสามารถ และได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐบาลประเทศสมาชิกตามธรรมเนียมปฏิบัติแล้ว ประเทศสมาชิกจะเป็นผู้คัดเลือกผู้ที่เห็นว่าเหมาะสมกับตำแหน่ง

เลขาธิการอาเซียนโดยนิตินามตามลำดับตัวอักษรนำหน้าชื่อประเทศสมาชิก ก่อนที่จะเสนอให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกให้การรับรองการแต่งตั้ง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี การคัดเลือกรองเลขาธิการอาเซียนก็ใช้หลักการเดียวกัน เพียงแต่จะมีวาระการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า คือเพียง 3 ปี ทั้งนี้ นอวกฎบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับ จะมีการแต่งตั้งรองเลขาธิการฯ เพิ่มขึ้นอีก 2 คน รวมเป็น 4 คน โดยในส่วนที่เพิ่มขึ้นอีก 2 คนจะมาจากการคัดเลือกตามความสามารถ

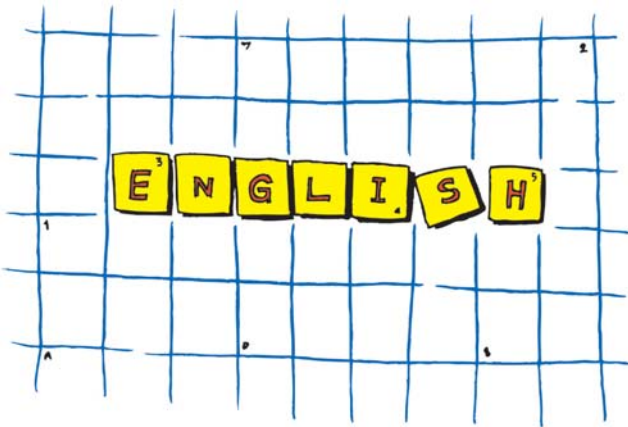
41. สำนักเลขาธิการอาเซียนได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างไร

ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศจะให้เงินสนับสนุนแก่สำนักเลขาธิการอาเซียนเท่ากันคือปีละ 849,000 ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ในแต่ละปีสำนักเลขาธิการอาเซียนมีงบประมาณสำหรับการทำงานรวม 8.49 ล้านดอลลาร์ แต่ก็มีประเทศสมาชิกบางประเทศที่ให้เงินสนับสนุนมากกว่าประเทศอื่น ซึ่งเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ตามศักยภาพ

สมาชิกอาเซียนยังให้เงินสนับสนุนในจำนวนที่เท่ากับกองทุนพัฒนาอาเซียน กองทุนวิทยาศาสตร์ และศูนย์อาเซียนว่าด้วยพลวัตงานอีกด้วย

42. ภาษาทางการของอาเซียนคือภาษาอะไร

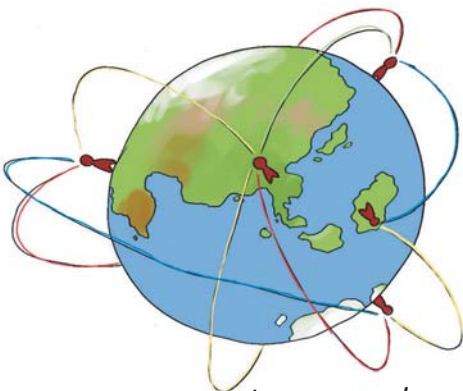

ภาษาอังกฤษคือภาษาที่ใช้
ในระหว่างการประชุม การติดต่อ
ทางจดหมาย การจัดทำรายงาน
การประชุม ผลการพิจารณา และมติ
ที่ประชุม ตลอดจนการจัดทำ
คำแถลงการณ์ และการปฏิสัมพันธ์
ต่างๆ ของอาเซียน ทั้งนี้ ในฐานะ
ที่เป็นสมาคม อาเซียนไม่ได้ให้บริการ
ด้านการแปลหรือการตีความ

43. อาเซียนเกี่ยวข้องกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างไร

อาเซียนพร้อมเปิดรับและมีปฏิสัมพันธ์กับทุกประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ทั้งในด้าน
การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและวิชาการ โดยถือเป็นนโยบายร่วมกันของประเศ
สมาชิก สมาชิกอาเซียนยังมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในองค์การระหว่างประเทศ เช่น
สหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ อาทิ องค์การการเดินระหว่างประเทศ
องค์การการประชุมอิสลาม (Organisation of Islamic Conference – OIC หรือโอไอซี)
และองค์การระหว่างภูมิภาค ตลอดจนองค์การระดับภูมิภาคอื่นๆ เช่น ความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (APEC) และธนาคารเพื่อการพัฒนา
แห่งเอเชีย หรือเอดีบี (ADB)

อาเซียนยังมีความสัมพันธ์กับประเทศและภูมิภาคที่มีความสำคัญในเชิง
ยุทธศาสตร์และเศรษฐกิจต่ออาเซียนและประเทศสมาชิกผ่านกรอบการหารือของ
อาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และเออาร์เอฟ (ARF) ในส่วนของการหารือในประเด็น
การเมืองและความมั่นคง

หนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนที่มี
ความแข็งขันและมีการขยายความร่วมมือมากที่สุด
คือ กรอบอาเซียน+3 ซึ่งเป็นการหารือกับจีน
ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ขณะที่กรอบการประชุม
สุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) ก็เป็นเวทีหารือ
ระหว่างผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนกับออสเตรเลีย
จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์

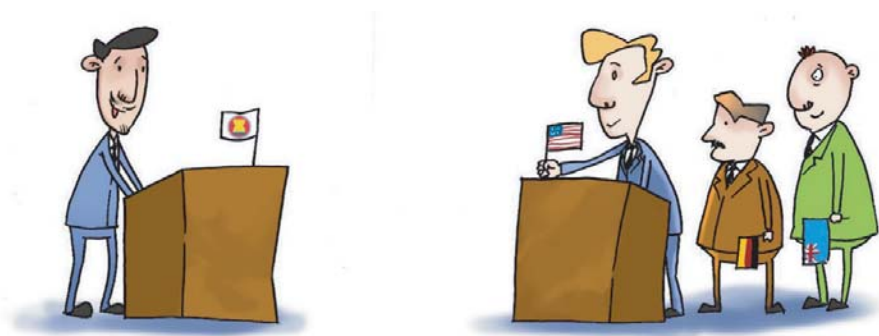
โดยมีอาเซียนเป็นตัวขับเคลื่อนและเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือ

44. กรอบการหารือและระบบประเทศคู่เจรจาของอาเซียนคืออะไร

“ระบบประเทศคู่เจรจาของอาเซียน” คือช่องทางที่อาเซียนใช้ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศสมาชิกอำนาจและคู่ค้าสำคัญของอาเซียนในภูมิภาคมากขึ้น ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2516 โดยเป็นการหารือกับประเทศคู่เจรจาและกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป หรือ สันภาพยุโรปในปัจจุบัน โดยเริ่มต้นจากการเป็นเวทีให้อาเซียนเปิดตลาดสำหรับสินค้าและขอรับความช่วยเหลือทางการพัฒนาให้แก่ประเทศสมาชิก และได้พัฒนาไปถึงการหารือในประเด็นด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจในเวลาต่อมา

หัวใจสำคัญของกรอบการหารือกับประเทศคู่เจรจา คือ การประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา ซึ่งจะพบกันเป็นประจำในการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

การพบปะดังกล่าวมีทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อทบทวนและติดตามสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างกัน รวมถึงหารือในประเด็นสำคัญของภูมิภาคและประเด็นระหว่างประเทศ โดยเจ้าหน้าที่อาวุโสและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของอาเซียนจะหารือกันก่อนเพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการความร่วมมือที่มี ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่นๆ

45. อาเซียนมีประเทศคู่เจรจากี่ประเทศ

อาเซียนมีประเทศคู่เจรจาทั้งหมด 9 ประเทศ 1 กลุ่มประเทศ และ 1 องค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา สันภาพยุโรป และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme – UNDP หรือยูเอ็นดีพี) อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปี 2551 อาเซียนได้ปรับปรุงแบบไปเจรจากับสหประชาชาติโดยตรง

46. อาเซียนทำงานร่วมกันกับสนประชาชาติและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือไม่

แม้ว่าอาเซียนเพิ่งจะได้รับสถานะเป็นองค์การผู้สังเกตการณ์ในสนประชาชาติเมื่อปี 2549 แต่อาเซียนและสนประชาชาติทำงานอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือทางการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหากัมพูชาเมื่อต้นทศวรรษ 2520 ด้านการป้องกันโรคโหฬารระบาดเมื่อปี 2547 ด้านภัยพิบัติธรรมชาติเมื่อปี 2549 (ภัยพิบัติจากสึนามิที่ไทย) และ 2551 (ภัยพิบัติจากไต้ฝุ่นนาร์กิส)

ปัจจุบัน อาเซียนและสนประชาชาติมีกลไกการติดต่อระหว่างกัน ใน 3 กรอบ ได้แก่ (1) การติดต่อระหว่างสำนักเลขาธิการอาเซียนกับสำนักเลขาธิการสนประชาชาติ (2) การหารือประจำปีระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับประธานสมัชชาในญ่เน่งสนประชาชาติ (UN General Assembly) และเลขาธิการสนประชาชาติ ซึ่งจัดขึ้นทุกปีในเดือนกันยายนที่นครนิวยอร์กในลักษณะการหารือในระหว่างการประชุมอาหารกลางวัน (3) การประชุมระดับผู้นำ ที่ผ่านมา จัดมาแล้ว 2 ครั้ง (ครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ในปี 2543 ในโอกาสที่ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม UN Conference on Trade and Development (UNCTAD) ครั้งที่ 10 และครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่นครนิวยอร์ก ในปี 2548)

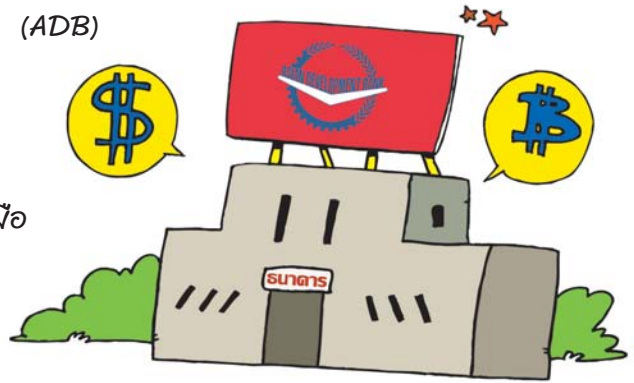
นอกจากนี้ อาเซียนและสนประชาชาติยังได้ลงนามในบันทึกช่วยจำ (MOU) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน และเป็นที่คาดหมายว่าอาเซียนและสนประชาชาติ

ต้องอดให้มีความร่วมมือที่เป็น
รูปธรรมจากเอกสาร MOU
ดังกล่าวในช่วงการประชุม
สุดยอดอาเซียน-สนประชาชาติ
ครั้งที่ 3 ที่จะจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ
ในปลายปี 2551 โดยมีสาขา
ความร่วมมือด้านความมั่นคง
ด้านอาหารและพลังงาน
การพัฒนา และการบริหารจัดการ
ภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
เป็นหลัก

47. อาเซียนมีความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียหรือไม่

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) พยายามให้การสนับสนุนทางวิชาการให้กับอาเซียนและกรอบความร่วมมืออาเซียน+3 ในความร่วมมือด้านการเงิน โดยทบทวนความคืบหน้าของความร่วมมือเป็นระยะๆ และมีการติดตามและคาดการณ์สถานการณ์เศรษฐกิจในภูมิภาค สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในลักษณะทวิภาคี (bilateral currency swap arrangement) เพื่อลดการเก็งกำไรของค่าเงิน และให้ความช่วยเหลือกับประเทศที่ประสบปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน (balance of payments difficulties) รวมถึงการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย

48. ไทยมีบทบาทด้านการเมืองและความมั่นคงในอาเซียนอย่างไร

ตั้งแต่การก่อตั้งอาเซียนในปี 2510 ไทยในฐานะประเทศที่ผลักดันการก่อตั้งองค์การความร่วมมือในภูมิภาคได้มีบทบาทอย่างสำคัญตลอด 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในด้านการเมืองและความมั่นคง ไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้อาเซียนเป็นองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคซึ่งมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมสร้างสันติภาพและลดความตึงเครียดทางการเมืองในภูมิภาคลง จนประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดเห็นความสำคัญของการรวมตัวกันดังกล่าว ทำให้อาเซียนสามารถขยายจำนวนสมาชิกจนครบ 10 ประเทศเช่นในปัจจุบัน ตั้ฉงเล็งเห็นว่าความมั่นคงทางการเมืองในภูมิภาคมีส่วนส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของประชาชนและพัฒนาการของภูมิภาคโดยรวม

ไทยยังสนับสนุนให้อาเซียนขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบ การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ARF) ซึ่งไทยรับหน้าที่ประธานในช่วงปี 2542-2543 และผลักดัน ให้นำหม่อมราชวงศ์ของประธานที่สามารถทำหน้าที่ส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาคได้อย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการส่งเสริมแนวคิด “การทูตเชิงป้องกัน” เพื่อช่วยลด ปัญหาความขัดแย้งที่จะส่งผลกระทบต่อภูมิภาคโดยรวม

49. ไทยมีบทบาทด้านเศรษฐกิจในอาเซียนอย่างไร

ไทยได้เสนอและผลักดันให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ตามแนวคิดของ นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เพื่อให้อาเซียนรวมตัวเป็นตลาดเดียว มีการลดหรือยกเลิกภาษีสินค้าส่งออกระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อให้เกิดการปรับปรุง ประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้ารวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจน เพิ่มปริมาณและคุณภาพของสินค้าและการบริการผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

50. ไทยมีบทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียนอย่างไร

ไทยสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสังคมและทรัพยากร มนุษย์ในภูมิภาค ทั้งยังผลักดันให้อาเซียนมีปฏิญญาเกี่ยวกับโรคเอดส์ และเป็นผู้นำ ในการแก้ไขปัญหามารยาทของโรคติดต่อ รวมถึงการแก้ไขปัญหายังชีพิตติ และการเตรียมการสร้างระบบเตือนภัยพิบัติต่างๆ ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือ เพื่อแก้ปัญหาล้างแวล้อมและสภาวะโลกร้อน

51. ไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกอาเซียนอย่างไรบ้าง

ปัจจุบันอาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย โดยมีมูลค่าการค้ากว่า 1.75 ล้าน ล้านบาทต่อปี หรือร้อยละ 19.2 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย ในจำนวนนี้ เป็นการ ส่งออกจากไทยไปอาเซียนร้อยละ 20.7 ของมูลค่าการค้าส่งออกทั้งหมด โดยไทยเป็นฝ่าย ได้ดุลการค้ามาตลอด

การรวมตัวกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นทางเศรษฐกิจจะบวกกับการขยายความร่วมมือ เพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคมขนส่ง ระบบจ่ายไฟฟ้า เครือข่าย อินเทอร์เน็ต ฯลฯ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน

ให้กับไทย พร้อมกับช่วยขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจากประชาชนไทย 60 ล้านคน เป็นประชาชนอาเซียนเกือบ 600 ล้านคน ขณะที่อาเซียนยังเป็นแหล่งเงินลงทุนและเป็นมางในการลงทุนของไทยอีกด้วย

โอกาสของไทยจะเพิ่มขึ้นเมื่ออาเซียนสามารถสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวตามที่กำหนดไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำเร็จ เพราะจะเปิดโอกาสให้สินค้า บริการ แรงงานฝีมือ และเงินทุนเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรียิ่งขึ้น ส่วนเรื่องการท่องเที่ยวที่ถ่วงถ่วงมา มีจำนวนนักท่องเที่ยวจากอาเซียนมาเที่ยวไทยมากถึงกว่า 4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดของไทย นำรายได้เข้าประเทศถึงกว่า 150,000 ล้านบาท

การเป็นสมาชิกอาเซียนยังช่วยให้ไทยมีความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเมื่อต้องเผชิญกับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความยากจน การรับมือกับโรคระบาดเช่นไข้หวัดนกและซาร์สปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติอย่างการค้ามนุษย์และปัญหายาเสพติด การรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่นหมอกควันจากไฟป่าและปัญหาโลกร้อน

อาเซียนยังช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองของไทยในเวทีโลก ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียนยังช่วยเกื้อหนุนความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ อีกด้วย

52. อาเซียนส่งเสริมการนำรื้อกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมอย่างไรบ้าง

อาเซียนมีความร่วมมือในลักษณะการปรึกษานำรื้อกับสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly – AIPA หรือ ไอป้า) ผ่านการนำรื้อกับประธาน AIPA และการเข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่ AIPA ของประธานคณะกรรมการประจำของอาเซียน

อาเซียนยังมีการนำรื้อกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมมาโดยตลอด โดยส่งเสริมการจัดการประชุมและการรับฟังความคิดเห็นของภาคเอกชน และภาคประชาชนผ่านเวทีต่างๆ อาทิ ASEAN Business and Investment Summit, ASEAN People Assembly และ ASEAN Civil Society Conference เป็นต้น

53. เราจะมีส่วนช่วยสร้างประชาคมอาเซียนได้อย่างไร

ประชาชนในอาเซียนสามารถมีส่วนช่วยสร้างประชาคมอาเซียนได้ผ่านช่องทางต่างๆ ได้มากมาย อาทิ การแสดงความคิดเห็นไปยังกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศในฐานะที่เป็นสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดสัมมนา หรือช่องทางการแสดงความคิดเห็นอื่นๆ ที่มีการจัดขึ้นเป็นระยะ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรม โครงการแลกเปลี่ยน และโครงการต่างๆ ของอาเซียน ซึ่งมียุ่อยู่มากมาย

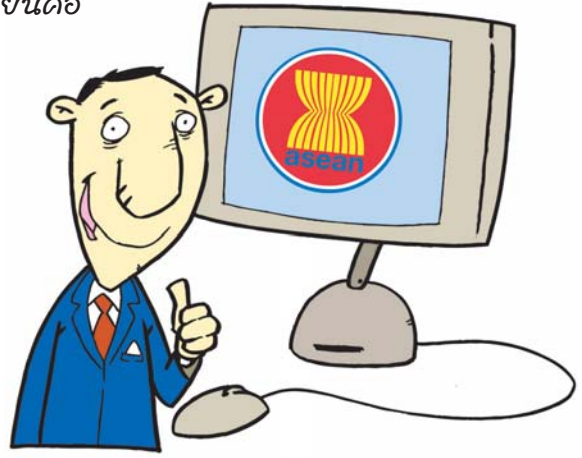
ที่สำคัญการทำควมรู้จักและเข้าใจประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นสมาชิกอาเซียน และมีอัตราดัชนีมิตรที่ดีต่อมิตรที่มาจากประเทศเหล่านี้ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมของการเป็นประชาคมอาเซียนได้เช่นกัน

54. เรามีสมาคมอาเซียนในประเทศไทยหรือไม่

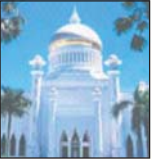
สมาคมอาเซียน - ประเทศไทย จัดตั้งขึ้นในปี 2551 เพื่อเป็นช่องทางสำหรับประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมกับการสร้างประชาคมอาเซียน สมาคมอาเซียน มีเป้าหมายที่จะเผยแพร่ความร่วมมือของอาเซียนในหมู่ประชาชน เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการมุ่งไปสู่การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนผ่านการทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมกับอาเซียนต่อประชาชนทั่วประเทศ เป็นช่องทางหนึ่งที่จะรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และทำให้อาเซียนสามารถเข้าถึงประชาชนพร้อมกับสร้างความตระหนักถึงว่าพลเราล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งของประชาคมอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจจะสมัครเป็นสมาชิกสมาคมสามารถติดต่อกับสมาคมอาเซียนแห่งประเทศไทย ได้ที่กระทรวงการต่างประเทศ โทรศัทพ์ 02-6435000 ต่อ 4424

55. เราจะเรียนรู้เรื่องอาเซียนเพิ่มเติมได้จากที่ไหน

วิธีที่ดีที่สุดในการเรียนรู้เรื่องอาเซียนคือ
เว็บไซต์สำนักเลขาธิการอาเซียน
www.aseansec.org นอกจากนี้
ยังสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติม
ได้จากกรมอาเซียน กระทรวงการ
ต่างประเทศของไทย ซึ่งทำหน้าที่เป็น
สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ
ลองเข้าไปดูรายละเอียดได้ที่
www.mfa.go.th และ
www.14thaseansummit.org

ข้อมูลประเทศสมาชิกอาเซียน*

บรูไนดารุสซาลาม
 พื้นที่ 5,765 ตารางกิโลเมตร
 ประชากร 381,371 คน
 เมืองหลวง บันดาร์เสรีเบกาวัน
 GDP 13.537 พันล้าน USD
 สกุลเงิน ดอลลาร์บรูไน

*****

กัมพูชา
 พื้นที่ 181,035 ตารางกิโลเมตร
 ประชากร 14.2 ล้านคน
 เมืองหลวง พนมเปญ
 GDP 7.26 พันล้าน USD
 สกุลเงิน រៀល

*****

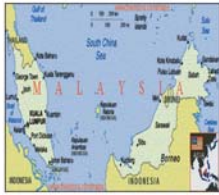
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
 พื้นที่ 5,193,250 ตารางกิโลเมตร
 ประชากร 245.5 ล้านคน
 เมืองหลวง กรุงจาการ์ตา
 GDP 364 พันล้าน USD
 สกุลเงิน รูเปียน

*****

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 พื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร
 ประชากร ประมาณ 6 ล้านคน
 เมืองหลวง เวียงจันทน์
 GDP 3.4 พันล้าน USD
 สกุลเงิน กีบ

*****

มาเลเซีย

พื้นที่ 329,758 ตารางกิโลเมตร

ประชากร 27.17 ล้านคน

เมืองหลวง กัวลาลัมเปอร์

GDP 187.70 พันล้าน USD

สกุลเงิน ริงกิต

*****

สหภาพพม่า

พื้นที่ 657,740 ตารางกิโลเมตร

ประชากร 48.8 ล้านคน

เมืองหลวง เนปีดอว์

GDP 9.3 พันล้าน USD

สกุลเงิน จ๊าด

*****

ฟิลิปปินส์

พื้นที่ 298,170 ตารางกิโลเมตร

ประชากร 91 ล้านคน

เมืองหลวง มะนิลา

GDP 142.3 พันล้าน USD

สกุลเงิน เปโซ

*****

สาธารณรัฐสิงคโปร์

พื้นที่ 699.4 ตารางกิโลเมตร

ประชากร 4.6 ล้านคน (2550)

เมืองหลวง สิงคโปร์

GDP 147,542 ล้าน USD

สกุลเงิน ดอลลาร์สิงคโปร์

*****

ราชอาณาจักรไทย

พื้นที่ 514,000 ตารางกิโลเมตร
ประชากร 65,493,296 ล้านคน
เมืองหลวง กรุงเทพมหานคร
GDP 559.5 พันล้าน USD
สกุลเงิน บาท

*****

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

พื้นที่ 331,690 ตารางกิโลเมตร
ประชากร 86 ล้านคน
เมืองหลวง ฮานอย
GDP 73.5 พันล้าน USD
สกุลเงิน ด่ง

*****

*****

กรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพฯ 10400

* ข้อมูลจากกรมอาเซียนตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ ณ วันที่ 11 กันยายน 2551

จัดทำโดยกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

ผู้ให้การสนับสนุนโครงการขุดลอกความดีกับอาเซียน 2551 ดังนี้

ธนาคารกสิกรไทย
KASIKORNBANK ๒๕๕๓๒๒

DENSO

asean